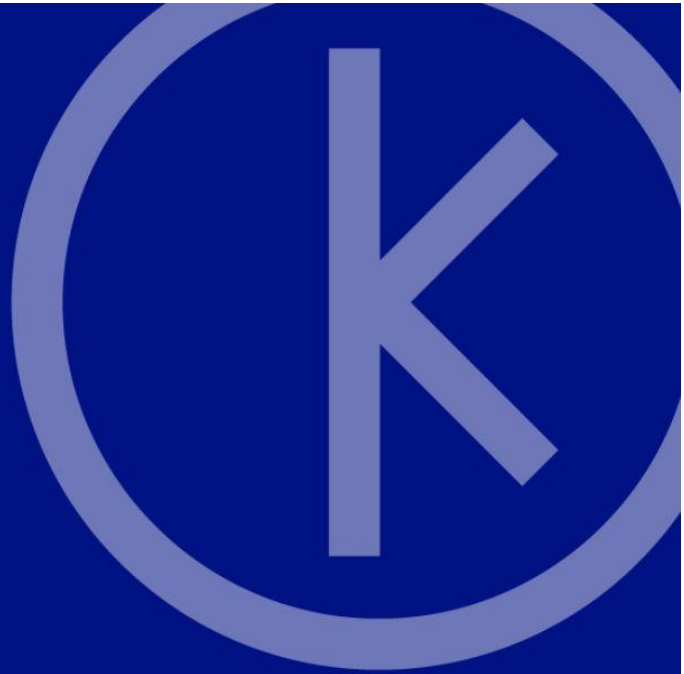

2024

ÅRS-

RAPPORT

KLIMAPARTNERE AGDER

Forord

Ingen kan løse klimautfordringene alene. Klimapartnere, som driftes av Agder fylkeskommune, er et godt eksempel på hvordan samarbeid kan drive frem positive endringer. Gjennom Klimapartnere bidrar fylkeskommunen til betydelige utslippskutt sammen med næringslivet, kommuner og academia. Dette samarbeidet er avgjørende for å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

PwC sin årlige løypemelding om bærekraft peker på manglende kapasitet og lønnsomheten på bærekraftige investeringer som hovedutfordringer for virksomheter. Klimapartnere møter dette ved å skape gode møteplasser for kunnskapsutveksling, tilby klimagassregnskap og samarbeide med næringslivet og Universitetet i Agder om nye grønne løsninger, som er lønnsomme for bunnlinjen og klimaet. Agder fylkeskommune er en viktig pådriver i arbeidet med sirkulær økonomi, økt ombruk, mindre sløsing og lavere klimagassutslipp.

Med våre 61 partnere jobber vi for å oppnå målene i Regionplan Agder 2030. Et eksempel på vårt samarbeid var Wake Up 2030, avholdt hos DNB i Kristiansand den 11. juni 2024. På dette arrangementet løftet vi frem 19 regionale aktører som kan hjelpe virksomheter med grønn næringsomstilling for å nå målene innen 2030. Dette var et vellykket samarbeidsarrangement mellom Klimapartnere Agder, Innovasjon Norge og DNB.

I tråd med Norges oppfølging av Paris-avtalen har Agder satt seg mål om å kutte 55 prosent av klimagassutslippene innen 2030. Her er Klimapartnere et viktig verktøy. Næringslivets bidrag er helt avgjørende for å nå 2030-målene. Det er bare sammen vi kan utvikle Agder til en bærekraftig region med gode levekår.

På tampen av året vedtok fylkestinget handlings- og økonomiplanen for 2025-2028. Agder fylkeskommune og flere Agder-kommuner er inne i krevende omstillingsprosesser som følge av lavere inntekter, høy kostnadsvekst og

økende lånegjeld. I fylkestinget 11. desember 2024 vedtok politikerne å halvere støtten til nettverket, og utfordre partnere til å øke bidrag.

Dette blir førende for oss videre inn i 2025, og vi reduserer driften av Klimapartnere Agder fra to til en stilling.

Vi er inne i handlingens tiår og store mål nås ett skritt og ett år om gangen. Vi i Klimapartnere Agder vil i 2025 gi alt for å inspirere og sørge for et fellesskap som vil hjelpe alle våre partnere til å nå sine klimamål.

Vi håper at denne årsrapporten vil inspirere og motivere til videre handling, og vise at det er mulig å kombinere økonomisk vekst med miljømessig ansvarlighet. Klimapartnere ser mulighetene der andre ser begrensningene – og sammen er vi sterkere!

Med vennlig hilsen,

Anette K. Stave Severinsen

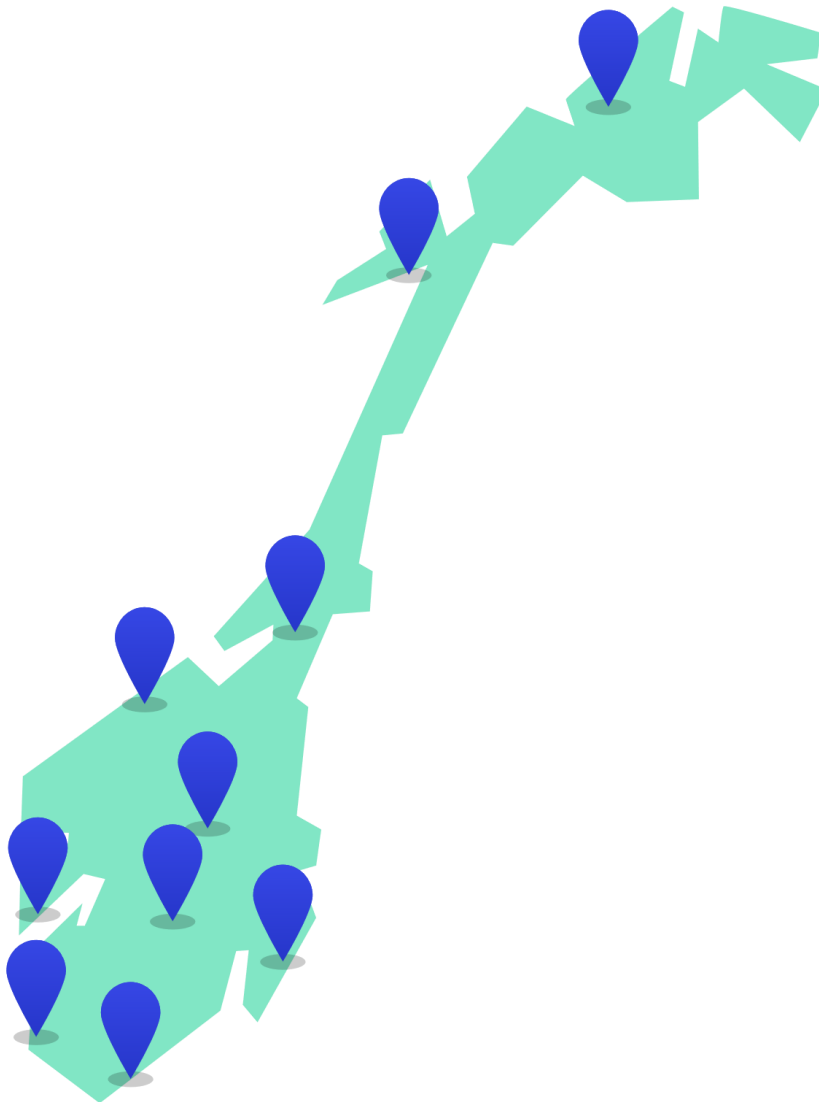
Leder av Klimapartnere Agder

Hva og hvem er Klimapartnere?

Klimapartnere har som mål å kutte klimagassutslipp og stimulere til grønn samfunns- og næringsutvikling. Dette oppnår vi gjennom forpliktende og strukturert samarbeid.

Partnerskapet ble etablert i Arendal i 2009 som et prosjekt under FN-by Arendal. Siden den gang har Klimapartnere etablert seg i alle Norges fylker og vi er over 400 partnere nasjonalt.

«Ingen kan løse klimautfordringene alene.»

Våre regionale klimapartnere nettverk

Klimapartnere styrker virksomheten gjennom:

- Faglige møteplasser for dialog og læring på tvers av bransjer, sektorer og regioner
- Merkevarerbygging, synlighet og et partnerskap som deler gode klimaløsninger
- Verktøy og fellesskap for klimarapportering og strategisk bærekraftarbeid
- Tilgang til koblingsboks for problemløsning, innovasjon og samarbeid.

Gjennom partnerskapet vil virksomheten:

- Forankre klimaarbeidet i ledelsen
- Gjennomføre årlig klimarapportering og sette relevante mål
- Arbeide systematisk med miljøstyring
- Dele erfaringer og beste praksis med partnerskapet.

Året 2024 i tall

Partneroversikt

Under følger en alfabetisk oversikt over Klimapartnere Agder sine 61 medlemmer per 31.12.2024. Det ble signert fem nye partneravtaler i 2024, med Ameta, Enøk Total, Lillesands sparebank, Nøsted& og Scanflex.

NR	Firmanavn	NR	Firmanavn
1	Agder Fylkeskommune	32	Innoventi
2	Agder Kollektivtrafikk	33	Innoventus Sør
3	Ameta	34	Iveland Kommune
4	Arendal Herregård	35	Ivre AS
5	Arendal kommune	36	Jobbklar
6	Arendals Fossekompani	37	Kilden Teater og konserthus
7	ASKO	38	Kristiansand Kommune
8	Asplan Viak (Agder)	39	Lillesand Kommune
9	ATEA Agder	40	Lillesands Sparebank
10	ATL Grafisk	41	Lindesnes kommune
11	Avfall Sør	42	Mer
12	BGM Arkitekter AS	43	Miljøfyrtårn
13	Bulk Infrastructure AS	44	NKOM
14	Bygland Kommune	45	Norce
15	Bykle Kommune	46	Norengros Gustav Pedersen
16	Bærekraft Kristiansand AS	47	Nøsted &
17	DNB	48	PenguinUp
18	Dyreparken	49	Rambøll
19	Entelios	50	Returkraft
20	Enøk Total	51	Ribe Betong
21	Evje og Hornnes Kommune	52	Risør Kommune
22	EY	53	Sparebanken Sør
23	Firenor International AS	54	Statsforvalteren i Agder
24	Frameworks	55	Sørlandet Sykehus
25	Gard AS	56	Tvedestrand Kommune
26	Glencore Nikkelverk	57	UiA - Universitet i Agder
27	GRID Arendal	58	Valle kommune
28	Grimstad Kommune	59	Vennesla Kommune
29	Gromstad Auto	60	Å Energi
30	Hennig Olsen Is	61	Åseral Kommune
31	Husbanken Sør Arendal		

Team Klimapartnere Agder 2024

Anette K. S. Severinsen

Regionleder
100% fast stilling

Trygve W. Skarpeteig

Rådgiver
100% fast stilling

Berit Høisen

Nasjonal prosjektleder utslipp i
verdikjeden
100% 3-årig stilling fra 01.04.2024

Emma Hellem

Rådgiver
20 % engasjement fra 26.08.24 –
21.02.25

Aktiviteter i 2024

I 2024 har det vært stor aktivitet i nettverket med en blanding av digitale og fysiske møter. Vi er spesielt stolte over å ha holdt et høyt aktivitetsnivå med mange arrangementer, møteplasser og kunnskapsutvekslinger. På våre 14 fysiske arrangementer i Agder har vi hatt ca. 900 deltakere i 2024. Gjennom aktivitetene i Klimapartnere bidrar fylkeskommunen til betydelige utslippskutt sammen med næringslivet, kommuner og akademien.

Eksempler fra noen av årets aktiviteter:

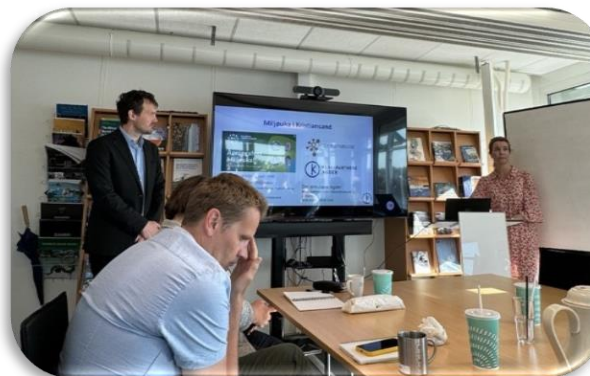
25. jan **Topplederforum** ble arrangert 25. januar 2024. Over 80 toppledere og bærekraftsansvarlige var samlet på STUP Hotel Norge i Kristiansand med stor suksess. Vår egen toppleder, fylkeskommunedirektør Tine Sundtoft, åpnet dagen hvor tema var naturpåvirkning og sirkulærøkonomi. Innledere fra Asplan Viak og NHO.

Juni **Bærekraft som vekstdriver**
For fjerde år på rad har vi i samarbeid med Innoventus Sør laget en kursrekke om bærekraft.

22. mai **Partnerfrokost hos GRID**
20 personer deltok på partnerfrokost. GRID-Arendal omdanner miljødata til innovative, vitenskapsbaserte informasjonsprodukter og tilbyr kapasitetsbyggende tjenester som muliggjør bedre miljøstyring. Målet er å informere og aktivere et globalt publikum og motivere beslutningstakere til å gjøre positive endringer.

3.-9. juni **Miljøuka** i Kristiansand. Temaet for uka var Bærekraftige sammen

Klimapartnere Dyreparken, Ribe betong og Å Energi holdt innlegg på åpningen av Miljøuka.

5. jun **Det sirkulære Agder**
I samarbeid med Agder symbiose arrangerte Klimapartnere «Det sirkulære Agder». Klimapartnerne Agder fylkeskommune, Hennig Olsen is og Ribe betong deltok for å vise sine sirkulære løsninger.

11. jun

Wakeup 2030

Samarbeidsarrangement med Innovasjon Norge og DNB. Den 11. juni 2024 var det 2030 dager til 2030. Klimapartnere DNB, Ribe Betong og Glencore Nikkelverk holdt innlegg om tiltak de gjør for å nå bærekraftsmålene. Vi hadde også 19 presentasjoner fra «gode hjelpere» Deriblant klimapartnere, Innoventi, Innoventus sør, DNB, Miljøfyrtårn, Bølgen bærekraftssenter, EY og Agder fylkeskommune.

Jun- aug

Sommerjobb i Klimapartnere

For det fjerde året på rad hadde vi to masterstudenter i sommerjobb. Casper Øritsland og Emma Hellem reiste rundt på 21 partnerbesøk, skrev rapporter og delte partneres grønne løsninger i våre digitale kanaler.

13. aug

Arendalsuka

Vi pitchet grønne løsninger fra bygg – og anleggsbransjen

Bygg- og anleggssektoren står for store klimagassutslipp i Norge, men det skjer mye spennende i bransjen. Hele sju partnere presenterte sine grønne løsninger til et engasjert publikum.

14. aug **Arendalsuka**
Har vi nå blitt mer sirkulære?

I panelet var vi så heldige å ha med både stortingsrepresentant Linda Monsen Merkesdal, Tor Martin Misund fra Grøn Region Vestland, havnedirektør Tore Lundestad fra Borg Havn, daglig leder i Porfyr AS, Jon Østby og Tina Wågønes, daglig leder i Norsk Senter for Sirkulær Økonomi.

10. sep **Partnerfrokost Nøsted &**
25 deltok og fikk presentasjoner og omvisning av Nøsted & sine fabrikklokaler i Mandal. Environmental Product Declaration (EPD), klimaregnskap, sirkulærøkonomi og innkjøp av stål sto på agendaen.

24. sep **Workshop: Forretningsmodeller knyttet til elektrifisering i havner**

To Klimapartnere (Arendal kommune og Agder fylkeskommune) er en del av Interreg-prosjektet [go:LEIF](#), som skal legge til rette for ladeinfrastruktur i havner.

31. okt

Agder leder an

Fellesarrangement med Klimapartnere, Miljøfyrtårn og Likestilt arbeidsliv. Tre ordninger som alle startet i Agder og som nå er nasjonale. Klimapartnere ASKO og Firenor presenterte hvordan de jobber med bærekraft i sine virksomheter.

19.nov

Kurs i dulting

33 deltok på kurs i dulting

Dulting er en metode og et verktøy for å påvirke folks adferd i en bestemt retning uten bruk av tvang, straff eller økonomisk belønning. Dulting kan brukes i mange sammenhenger som f.eks i reduksjon av klimagassutslipp.

28. nov

Partnerfrokost Avfall Sør

20 deltok fikk presentasjon av resirkuleringsmål, hva vi kan gjøre og hvordan Avfall Sør jobber for å redusere avfall.

Midler fra Miljødirektoratet til arbeid med utslipp i verdikjeden

I 2023 fikk Klimapartnere tildelt over tre millioner kroner fra Miljødirektoratet og Klimasats-ordningen til et 3-årig prosjekt som skal hjelpe våre partnere med å kartlegge og redusere utslipp i verdikjeden. Berit Høisen ble ansatt for å lede prosjektet nasjonalt, med kontor plass hos Agder fylkeskommune i Kristiansand.

Berit er godt i gang med prosjektet og har gjennomført et større innsiktsarbeid for å kartlegge status ute blant partnerne i nettverket, samt hva som rører seg i kunnskaps- og forskningsmiljøer på tematikken. Fremover kan vi blant annet se frem til et fysisk grunnkurs i klimaarbeid i verdikjeden, en møteserie for kommuner, og aktiviteter ut mot avfallsbransjen på sirkulærøkonomi.

Scope 3, eller indirekte utslipp, er et satsingsområde for oss som har svært stor betydning både for å nå klimamålene, men også for å sikre et konkurransedyktig næringsliv i årene som kommer. For gjennomsnittsvirksomheten i Klimapartnere utgjør indirekte utslipp om lag 90% av klimafotavtrykket. Ifølge Klimaindeksen 2024 står Scope 3 for over 80% av utslippene i seks av ni bransjer. Det er med andre ord her det største fotavtrykket er, noe klimaarbeidet bør gjenspeile.

Med EUs nye bærekraftsdirektiv (CSRD) vil selskaper som ikke måler og jobber for å redusere sine indirekte utslipp, risikere å tape konkurransevne i årene som kommer. Gjennom økte krav fra bankene, krav i anbud og krav fra leverandører, vil de som ikke er direkte rapporteringspliktige likevel merke ringvirkningene av økte rapporteringskrav.

Ressursgruppen

Ressursgruppen fortsetter som tidligere, og består av:

Ragnhild Hammer,
*Klima- og miljørådgiver
Arendal kommune*

Geir Haugum,
*Næringssjef
Kristiansand kommune*

Merete Haugå,
*Markeds- og
kommunikasjonsdirektør
Deep Insight*

Jan Atle Liodden,
*Leder for bærekraft
Å Energi*

Christina Milsom,
*Avdelingsleder bærekraftig utvikling
Agder Fylkeskommune*

Tone Nævestad,
*Senior Account Manager
DNB Arendal*

Wenche Fresvik
*Avd.leder virkemidler &
entreprenørskap, Agder
fylkeskommune*

Samarbeidspartnere

I 2024 koordinerte vi oss med andre aktører i Agder for å opprettholde ønsket nivå på antall aktiviteter. Ved å samarbeide på denne måten klarer vi å nå ut til et større publikum.

Viktige samarbeidspartnere er Bølgen Bærekraftsenter, Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, Kvadraturforeningen, Impact Hub Agder, Innoventus Sør, Miljøfyrtårn, Innovasjon Norge, DNB, Stiftelsen Miljøfyrtårn og UN Global Compact. Sammen med våre samarbeidspartnere har vi klart å holde stor aktivitet i nettverket.

Kommunikasjonsplattformer i Klimapartnere

Vi har en felles nasjonal nettside: www.klimapartnere.no. Nettsiden oppdateres ukentlig med nyheter, partnerinfo, invitasjoner til aktiviteter med mer.

Regionens hjemmeside er www.klimapartnere.no/agder. Den Grønne Løsningsbanken er en modul på nettsiden med 188 grønne løsninger. Det lages stadig flere, og det er stor aktivitet blant klimapartnere. Det er 106 av våre partnere som har valgt å dele sitt klimaregnskap på klimapartnere.no.

Plattformen for nasjonalt og regionalt Klimapartnere-arbeid på sosiale medier (SoMe) består av 4 kanaler. LinkedIn har vært satsningsområdet i 2024 og har vært den kanalen hvor vi når best ut til næringsliv og ulike fagnettverk. Klimapartnere gjennomførte i november 2024 en *Grønt Grep* kampanje på LinkedIn. Den totale rekkevidden på kampanjen ble 1 176 000.

- [LinkedIn](#) Klimapartnere regionalt og nasjonalt
- [Facebook](#) Klimapartnere regionalt og nasjonalt
- [Instagram](#) Klimapartnere regionalt og nasjonalt
- [YouTube](#) Nasjonalt, benyttes til lansering av videoer mm

Klimapartnere Agder har 1898 følgere på sine SoMe kanaler. Klimapartneres nasjonale kanaler har 9519 følgere.

Økonomi 2024

Inntekter:

Agder fylkeskommune bevilget kr. 2.000.000,- kr til drift av nettverket i 2024.

Totale inntekter for partnerkontingent i 2024: 913 000,- kr.

Vi har to satser for partnerkontingent.

Under 50 ansatte: Kr. 11 000,-

Over 50 ansatte: Kr.22 000,-

Utgifter:

2 000 000,- kr personalkostnader

913 000,- kr arrangement, verktøy og kursutvikling.